

A בס"ד

Intro

Today we will learn בע"ה of דף קמ"ח בבא בתרא. Some of the topics we will learn about include.

A continuation of the Mishnah's distinction of

שכיב מרע כל נכסיו לאחרים

ושייר קרקע כל שהוא

מתנתו קיימת

If a dying person assigned all his assets to someone but kept for himself a small parcel of land, if he recovers he cannot reclaim the gift. However,

לא שייר קרקע כל שהוא

אין מתנתו קיימת

If he did not keep any land and he recovers, he can reclaim the gift.

The question of

דקל לאחד ופירותיו לאחר מהו

If a שכיב מרע owned a palm tree, and he first assigned the actual tree to one person and then assigned the rights to the fruits to a second person, does he keep the branches for himself and מתנתו מתנה, or not?

The distinction between

אם במחלק

עמד

חוזר בכולן

If a שכיב מרע assigned all his assets to several people over time and he recovers, he can reclaim his assets from both.

B

However,

אם בנמלך

עמד אינו חוזר אלא באחרון

If he gave away only part of his assets to one person, and he then reconsidered and gave the rest to the second person, he can only reclaim the assets from the last person.

דייתיקי מבטלת דייתיקי

A שכיב מרע has the ability to retract from the מתנה at any time as long as he's alive.

The question of

חזרה במקצת

הוי חזרה בכולה

או לא

If a שכיב מרע gave all his assets to one person, and he then retracted and gave part of those assets to a second person, does he retract from the entire מתנה of the first person and there was a שיור in the מתנה of the second person, or not?

The questions of

הקדיש כל נכסיו ועמד מהו

הפקיר כל נכסיו מהו

חילק כל נכסיו לעניים מאי

Whether a שכיב מרע who recovers can reclaim all his assets that he gave to הקדיש, or made them all ownerless, or gave them all to the poor?

A

שכיב מרע
שכתב כל נכסיו לאחרים
ושייר קרקע כל שהוא
מתנתו קיימת

לא שייר קרקע כל שהוא
אין מתנתו קיימת

דקל לאחד
ופירותיו לאחר מהו

אם במחלק
עמד
חוזר בכולן

B

אם בנמלך
עמד
אינו חוזר אלא באחרון

דייתיקי
מבטלת דייתיקי

חזרה במקצת
הוי חזרה בכולה
או לא

הקדיש כל נכסיו ועמד מהו
הפקיר כל נכסיו מהו
חילק כל נכסיו לעניים מאי

1 So let's review ...

The previous Mishnah taught

שכיב מרע שכתב כל נכסיו לאחרים
ושייר קרקע כל שהוא
מתנתו קיימת

If a dying person assigned all his assets to others but kept
for himself a small parcel of land, if he recovers he cannot
reclaim the gift, because as the Rashbam explains

דשלא מדאגת מיתה נתן

Since he kept something for himself, he apparently still
hoped to recover, and he gave the gift unconditionally
regardless of whether he dies or not.

However

לא שייר קרקע כל שהוא
אין מתנתו קיימת

If he did not keep any land and he recovers, he can reclaim
the gift, because

שמחמת מיתה נתן

Since he did not keep anything for himself, he apparently
had no hope of recovering, and there is an *אומדנא*, an
assumption, that he gave the gift only on condition if he
dies, but not if he recovers.

1

אליכ

שכיב מרע שכתב כל נכסיו לאחרים
ושייר קרקע כל שהוא
מתנתו קיימת

*If a dying person assigned all his assets to others
but kept for himself a small parcel of land,
if he recovers he cannot reclaim the gift, because*

דשלא מדאגת מיתה נתן

*Since he kept something for himself, he apparently still
hoped to recover, and he gave the gift unconditionally
regardless of whether he dies or not.*

However

לא שייר קרקע כל שהוא
אין מתנתו קיימת

*If he did not keep any land and he recovers, he can
reclaim the gift, because*

שמחמת מיתה נתן

*Since he did not keep anything for himself,
he apparently had no hope of recovering,
and there is an *אומדנא*, an assumption,
that he gave the gift only on condition if he dies,
but not if he recovers.*

2 The Gemara inquires

איבעיא להו

דקל לאחד ופירותיו לאחר מהו

What is the Halachah if a שכיב מרע owned a palm tree, and he first assigned the actual tree to one person and then assigned the rights to the fruits to a second person?

Do we say

שייר מקום פירי

ומתנתו מתנה

The שכיב מרע intended to give the first person only the tree but not the branches from where the fruits grow, and to the second person only the actual fruits, but he kept for himself the branches which are considered like קרקע, and therefore, even if he recovers the מתנה is effective?

OR

לא שייר מקום פירי

ואין מתנתו מתנה

The שכיב מרע gave the first person the entire tree WITH its branches, and to the second person the actual fruits, but he did not keep anything for himself, and therefore, if he recovers the מתנה is not effective?

And even if we are to assume that

לאחר

לא הוי שיור

If he gave the fruits to a stranger, we assume that he gave the first person the entire tree with its branches, and therefore

אם עמד

אין מתנתו מתנה

What would the Halachah be in the case of

לעצמו

If the שכיב מרע kept the fruits for himself, does he also keep the branches for himself, and therefore

אם עמד

מתנתו מתנה

OR he gives the branches to the first person along with the tree, and since he did not retain any קרקע for himself, only the fruits, therefore

אם עמד

אין מתנתו מתנה

2

איבעיא להו

דקל לאחד ופירותיו לאחר מהו

What is the Halachah if a שכיב מרע owned a palm tree, and he first assigned the actual tree to one person and then assigned the rights to the fruits to a second person?

Do we say

לא שייר מקום פירי
ואין מתנתו מתנה

The שכיב מרע gave the first person the tree with its branches, and to the second person the actual fruits, but he did not keep anything for himself, and therefore, if he recovers the מתנה is not effective?

שייר מקום פירי
ומתנתו מתנה

The שכיב מרע intended to give the first person only the tree but not the branches, and to the second person only the actual fruits, but he kept the branches which are like קרקע, and therefore, even if he recovers the מתנה is effective?

And even if we are to assume that

לאחר

לא הוי שיור

If he gave the fruits to a stranger, we assume that he gave the first person the entire tree with its branches, and therefore

אם עמד – אין מתנתו מתנה

What would the Halachah be in the case of

לעצמו

If the שכיב מרע kept the fruits for himself,

He gives the branches to the first person along with the tree, and since he did not retain any קרקע for himself, only the fruits, therefore

אם עמד
אין מתנתו מתנה

Does he also keep the branches for himself, and therefore

אם עמד
מתנתו מתנה

3 The Rashbam mentions yet a second גירסא, a second version to the Gemara's question;
 חוץ מפירותיו מהו
 If the מרע שכ"ב added to his initial statement and said;
 דקל חוץ מפירותיו לאחד
 ופירותיו לאחר
 מהו
 The first person shall get the whole tree except for its fruits and the second person shall get the fruits;
 Do we say
 לישנא יתירא
 לשייר מקום לעצמו
 The מרע שכ"ב's additional words were to imply that he keeps the branches for himself, and therefore
 אם עמד
 מתנתו מתנה
 OR
 לא שייר
 He did not keep the branches for himself, and therefore
 אם עמד
 אין מתנתו מתנה

concludes רב נחמן
 שייר מקום פירי
 He definitely kept the branches for himself, because
 כל לגבי נפשיה
 בעין יפה משייר
 Regarding himself, he is more generous. And therefore
 אם עמד
 מתנתו מתנה
 =====

3

The Rashbam mentions yet a second גירסא, a second version to the Gemara's question;

חוץ מפירותיו מהו

If the מרע שכ"ב added to his initial statement and said;

**דקל חוץ מפירותיו לאחד
 ופירותיו לאחר
 מהו**

The first person shall get the whole tree except for its fruits and the second person shall get the fruits;

Do we say..

לא שייר מקום לעצמו	לישנא יתירא לשייר מקום לעצמו
<i>He did not keep the branches for himself, and therefore</i>	<i>The מרע שכ"ב's additional words were to imply that he keeps the branches for himself, and therefore</i>
אם עמד אין מתנתו מתנה	אם עמד מתנתו מתנה

concludes רב נחמן

שייר מקום פירי

He definitely kept the branches for himself, because

because

**כל לגבי נפשיה
בעין יפה משייר**

Regarding himself, he is more generous.

And therefore

**אם עמד
מתנתו מתנה**

4 The Gemara continues with several Halachos based on the Mishnah's distinction between שייך and לא שייך.
1.

אמר רב יוסף בר מניומי אמר רב נחמן
שכיב מרע שכתב כל נכסיו לאחרים

If a dying person assigned all his assets to several people over time and he recovers;

רואין

Whether he can reclaim his assets depends on the following:

אם במחלק

עמד

חוזר בכולן

If it appears that his initial intention was to give away all his assets and to leave nothing for himself, he can reclaim his assets from them all, because all the gifts are considered מרע שכיב מרע, because

לא שייך

At the time of the מתנה he did not keep anything for himself.

אם בנמלך

עמד

אינו חוזר אלא באחרון

If it appears that his initial intention was to give away only part of his assets to some, and then he reconsidered and gave away the rest of his assets, he can only reclaim the assets from the last recipient, because only his gift is considered מרע שכיב מרע, because

לא שייך

At the time of his מתנה he did not keep anything.

But he cannot reclaim the assets from the earlier recipients, because those gifts are not considered מרע שכיב מרע, because

שייך

At the time of his מתנה to them, he did keep some assets for himself.

=====

4 Several Halachos on the distinction between לא שייך and שייך.

1

אמר רב יוסף בר מניומי אמר רב נחמן

שכיב מרע שכתב כל נכסיו לאחרים

If a dying person assigned all his assets to several people over time - and he recovers;

רואין

If he can reclaim his assets depends on the following:

אם בנמלך

עמד

אינו חוזר

אלא באחרון

If it appears that his initial intention was to give away only part of his assets to some, and then he reconsidered and gave away the rest of his assets, he can only reclaim the assets from the last recipient,

because only his gift is considered מרע שכיב מרע, because - לא שייך - at the time of his מתנה he did not keep anything.

But he cannot reclaim the assets from the earlier recipients, because those gifts are not considered מרע שכיב מרע, because - שייך - at the time of his מתנה to them, he did keep some assets for himself.

אם במחלק

עמד

חוזר בכולן

If it appears that his initial intention was to give away all his assets and to leave nothing for himself, he can reclaim his assets from them all,

because all the gifts are considered מרע שכיב מרע, because - לא שייך - at the time of the מתנה he did not keep anything for himself.

5

2. The Gemara proceeds to quote a ruling by Rav Nachman which apparently seems to contradict our Mishnah:
 אמר רב אחא בר מניומי אמר רב נחמן
 שכיב מרע שכתב כל נכסיו לאחרים ועמד
 אינו חוזר
 חיישינן שמא יש לו נכסים במדינה אחרת
 If a dying person assigned all his assets to others and then recovered, he cannot reclaim his assets, because we are concerned that he might have assets in another country which he kept for himself.
 However, our Mishnah rules
 לא שייר קרקע כל שהוא
 אין מתנתו קיימת
 And
 עמד חוזר
 If the מרע שכיב kept nothing for himself and he recovers, he CAN reclaim his assets?

The Gemara answers that our Mishnah refers to one the following cases:

1. Either
 באומר כל נכסי
 If the מרע specified "ALL my assets," in which he definitely kept nothing for himself;
 OR
 במוחזק לן דלית ליה
 It is established that the מרע שכיב does not have other assets, and he kept nothing for himself.

=====

5

2

אמר רב אחא בר מניומי אמר רב נחמן
**שכיב מרע שכתב כל נכסיו לאחרים
 ועמד
 אינו חוזר**

חיישינן שמא יש לו נכסים במדינה אחרת
 If a dying person assigned all his assets to others and then recovered, he cannot reclaim his assets, because we are concerned that he might have assets in another country which he kept for himself.

However, our Mishnah rules

**לא שייר קרקע כל שהוא
 אין מתנתו קיימת**

And

עמד חוזר

If the מרע שכיב kept nothing for himself and he recovers, he can reclaim his assets.

Our Mishnah refers to one the following cases:

**במוחזק לן
 דלית ליה**

It is established that the מרע שכיב does not have other assets, and he kept nothing for himself.

**באומר
 כל נכסי**

If the מרע specified "ALL my assets," in which he definitely kept nothing for himself;

6 The Gemara continues and inquires;
איבעיא להו
חזרה במקצת
הוי חזרה בכולה או לא
A שכיב מרע can be retracted by the מרע שכיב at any time as long as he's alive.
Therefore, the Gemara asks;
What is the Halachah if a מרע שכיב gave all his assets to one person, and he then retracted and gave a portion of those assets to a second person?

As the Rashbam explains;
Do we say
הויא חזרה בכל הנכסים שנתן לראשון
The מרע שכיב retracted from all the assets that he gave to the first person, and then gave part of it to the second person and kept the rest for himself.
Therefore, the ראשון, the first person
בין מת בין עמד
לא קנה
He does not acquire any assets regardless of whether the מרע שכיב died or recovered, because
דייתיקי מבטלת דייתיקי
A מותנה שכיב מרע has the ability to retract from the מתנה.

While regarding the שני, the second person,
בין מת בין עמד
קנה
He acquires his part of the assets regardless of whether the מרע שכיב died or recovered, because
איכא שיור
At the time of his מתנה the מרע שכיב kept part of the assets for himself, and the Mishnah taught
שייר קרקע כל שהוא
מתנתו קיימת

OR
לא הויא חזרה בראשון
The מרע שכיב did not retract from the assets that he left with the first person.
Therefore, regarding both the ראשון and שני אם מת
אם מת
קנה
If he died they each acquire their part of the assets.
אם עמד
לא קנה
If he recovers neither one acquires the assets, because
ליכא שיור
The מרע שכיב did not keep anything for himself.

6 איבויא אבו
חזרה במקצת
הוי חזרה בכולה או לא
A שכיב מרע can be retracted by the מרע שכיב at any time as long as he's alive.

Therefore, the Gemara asks;
What if a מרע שכיב gave all his assets to one person, and he then retracted and gave a portion of those assets to a second person?

Do we say
הויא חזרה בכל הנכסים שנתן לראשון
The מרע שכיב retracted from all the assets that he gave to the first person, and then gave part of it to the second person and kept the rest for himself.

Therefore, the first person
בין מת בין עמד – לא קנה
He does not acquire any assets regardless of whether the מרע שכיב died or recovered, because
דייתיקי מבטלת דייתיקי
A מרע שכיב has the ability to retract from the מתנה.

While regarding the שני,
בין מת בין עמד – קנה
He acquires his part of the assets regardless of whether the מרע שכיב died or recovered, because
איכא שיור
At the time of his מתנה the מרע שכיב kept part of the assets for himself, and the Mishnah taught
שייר קרקע כל שהוא
מתנתו קיימת

OR
לא הויא חזרה בראשון
The מרע שכיב did not retract from the assets that he left with the first person.
Therefore, regarding both the ראשון and שני
אם עמד **אם מת**
לא קנה **קנה**
If he recovers neither one acquires the assets, If he died they each acquire their part of the assets.

because
ליכא שיור
The מרע שכיב did not keep anything for himself.

7 The Gemara brings proof from a Braisa that חזרה במקצת הוא חזרה בכלה

The Braisa states כולן לראשון ומקצתן לשני שני קנה ראשון לא קנה

If a ראשון שכיב מרע first gave all his assets to the ראשון, and he then retracted and gave some assets to the שני, only the שני acquires the מתנה, but the ראשון does not acquire the מתנה.

However, if vice versa

מקצתן לראשון וכולן לשני ראשון קנה שני לא קנה

If he first gave only some of his assets to the ראשון, and then he gave all the rest of his assets to the שני; Only the ראשון acquires the מתנה, but the שני does not acquire the מתנה.

The Gemara questions the רישא of the Braisa

כולן לראשון ומקצתן לשני שני קנה ראשון לא קנה

אי אמרת חזרה במקצת לא הוא חזרה בכלה

If we are to assume that the מרע שכיב does not retract from the מתנה to the ראשון;

If the רישא refers to a case of בשמת, the מרע שכיב died;

Why doesn't the ראשון acquire the מתנה, if there was no חזרה?

And if this is a case of בשעמד, the מרע שכיב recovered;

Why does the שני acquire the מתנה if there was no חזרה? והא ליכא שיוור

The מרע שכיב did not keep anything for himself?

Therefore, we must say that the Braisa holds

חזרה במקצת הוא חזרה בכלה

The מרע שכיב does retract completely from the מתנה he gave to the ראשון;

Therefore

רישא משכחת לה בין שמת בין שעמד

The רישא's ruling is both where he died or recovered, and ראשון לא קנה

Because he retracted

While

שני קנה

Because there was a שיוור, since he retracted from the ראשון;

7 חזרה במקצת הוא חזרה בכלה

מרישא

מקצתן לראשון וכולן לשני ראשון קנה שני לא קנה

If he first gave only some of his assets to the ראשון, and then he gave the rest of his assets to the שני; Only the ראשון acquires the מתנה.

כולן לראשון ומקצתן לשני שני קנה ראשון לא קנה

If a ראשון first gave all his assets to the ראשון, and he then retracted and gave some assets to the שני; Only the שני acquires the מתנה.

רשא

כולן לראשון – ומקצתן לשני שני קנה ראשון לא קנה

?

אי אמרת חזרה במקצת לא הוא חזרה בכלה

If we are to assume that the מרע שכיב does not retract from the מתנה to the ראשון;

And if this is a case of

בשעמד

the מרע שכיב recovered; Why does the שני acquire the מתנה if there was no חזרה?

והא ליכא שיוור

The מרע שכיב did not keep anything for himself?

If the רישא refers to a case of

בשמת

the מרע שכיב died; Why doesn't the ראשון acquire the מתנה, if there was no חזרה?

Therefore, we must say that the Braisa holds חזרה במקצת הוא חזרה בכלה

The מרע שכיב does retract completely from the מתנה he gave to the ראשון; and

רישא משכחת לה בין שמת בין שעמד

The רישא's ruling is both where he died or recovered,

While

שני קנה

Because there was a שיוור, since he retracted from the ראשון;

Therefore

ראשון לא קנה

Because he retracted

8 However, the ס'פא of the Braisa

מקצתן לראשון וכולן לשני
ראשון קנה
שני לא קנה

לא משכחת לה
אלא כשעמד

The ס'פא's ruling can only be where he recovered, and
ראשון קנה

Because there was a שיור
While

שני לא קנה
Because there was no שיור;

However, כשמת, if he died,
ראשון ושני קנה
Because he was not חוזר;

8

סיפא
מקצתן לראשון – וכולן לשני
ראשון קנה
שני לא קנה

סיפא לא משכחת לה
אלא כשעמד

The ס'פא's ruling can only be where he recovered,

While

Therefore

שני לא קנה ראשון קנה
Because there was no שיור Because there was a שיור

However - כשמת - if he died,

ראשון ושני קנה
Because he was not חוזר.